

مرتضی بانک:

روابط خوب با دنیا بدون FATF فایده‌ای ندارد

آرمان ملی؛ معاون سابق وزارت امور خارجه در مورد اینکه دولت‌ها امکان اینکار عمل در سیاست خارجی دارند یا خیر اظهار داشت: در مورد سیاست خارجی در جمهوری اسلامی ایران، بعد از انقلاب ما دوره‌های مختلفی داشتیم. دوره اول، دوره امام (ره) در دوران جنگ بود. مواضع این دوره ایران به گونه‌ای تنظیم می‌شد که در وهله اول بتواند جهان اسلام را با انقلاب اسلامی پیوند دهد و راه نفوذی به بخشی از جامعه بین‌المللی که اعتقادات اسلامی داشتند ایجاد کند. مرتضی بانک گفت: طبیعی بود که در این دوره مانوعی دوگانگی داشته باشیم. مواضع رهبری نسبت به کشورهای متخاصم تندتر و صریح‌تر بود و هدف این بود که دوستانی که در جهان اسلام داشتیم، جلب سیاست خارجی ما شوند؛ اما دولت‌ها در همان زمان محدود نشده بودند. مثلاً آقای ولایتی با برخی کشورها رابطه برقرار می‌کرد که در بسیاری موارد با مخالفت برخی تندروها مواجه می‌شد، اما بارها امام در پاسخ به این مخالف‌ها می‌گفتند که شما باید کار خودتان را بکنید من هم کار خودم را؛ بنابراین سیاست خارجی ایران در دوران جنگ اگرچه دارای تناقض‌هایی بود، اما این تناقض‌ها با روش‌های هوشمندانه‌ای تنظیم می‌شد که هم‌زمان بتوان نیازهای کشور را تأمین کرد. مهم‌ترین مطلب ما هم جنگ و نیازهای جنگ بود و برآورده کردن نیازهای جنگ مستلزم ارتباط با کشورهای مختلف بود. حتی در ماجرای مک‌فارلین قرار بود علاوه بر مسائل دفاعی، در زمینه سیاست خارجی هم تسهیلاتی ایجاد شود، اما تندروها در همان زمان خبر را منتشر کرده و مانع آن شدند. وی افزود: بعد از دوره جنگ مواضع مادر سیاست خارجی به سمت حمایت از مستضعفین و کشورهای اسلامی، تقابل مستقیم با اسرائیل و آمریکا، دخالت‌های بیشتر در امور منطقه‌ای و همکاری با جریان‌های غیردولتی حرکت کرد. در همین دوره هم برخی دولت‌ها توانستند سیاست تعامل بیشتر با دنیا را دنبال کنند؛ مثل دولت هاشمی و خاتمی. در دوره اول احمدی نژاد، منافع ملی را نادیده گرفتند، هرچند به نظر من در دوره دوم ایشان هم احساس کرد باید تعاملاتی با جهان داشته باشد. بانک ادامه داد: نادیده گرفتن منافع ملی هم نتیجه ساده‌انگاری در سیاست خارجی بود. آن‌ها پیش‌بینی می‌کردند برخی کشورها با تحریم‌ها مخالفت می‌کنند. باحتی فکر می‌کردند اگر قطعنامه‌ای علیه ایران صادر شود، دوستان ایران آن را وتو می‌کنند. این ناشی از ساده‌انگاری در سیاست خارجی بود. وی تصریح کرد: در سیاست خارجی کشور همواره دو نگاه وجود داشته. برخی جریان‌ها و دولت‌ها معتقدند که منافع ملی باید ملاک طراحی سیاست خارجی باشد. یعنی جایی که روابط خارجی می‌تواند منافع ایران را تعمیق کند، باید بتوانیم با کشورها رابطه داشته باشیم. سیاست‌های کلی نظام هم همیشه بر تبدیل شدن ایران به یک قدرت منطقه‌ای، رشد سالانه ۸ درصدی و تعامل موثر بر جهان تأکید داشته است؛ بنابراین می‌توانیم بگوییم دولت‌ها و برخی سیاست‌های کلان، فعالیت‌های سیاست خارجی را بر اساس منافع ملی تدوین کرده‌اند، اما در عین حال برخی گروه‌های سیاسی و بخشی از حاکمیت اعتقاد دارند تعاملات اسلامی و روابط گسترده با جریان‌های موثر در جهان اسلام در موضوع فلسطین یا خاورمیانه اگرچه ممکن است در کوتاه مدت منافع ایران را تأمین نکند، اما در بلند مدت منافع ملی ما را تأمین می‌کند. وقتی برای این ارتباطات بین‌المللی زحمت می‌کشیم چرا نباید از امکانات جامعه بین‌المللی هم استفاده کنیم؟ یکی از این امکانات FATF است. حتی اگر روابط خوبی با دنیا داشته باشیم، ولی نتوانیم روابط بانکی داشته باشیم خب چه فایده‌ای دارد؟

دیدگاه

چشم‌انداز دورویگرد

ادامه از صفحه اول

حال شکل و فرم‌گفت‌وگو چگونه باشد، جای بحث دارد اما اینکه گفت‌وگو و مذاکره راه حل مشکلات و گسترش تعامل و گفت‌وگو با جهان است، نشانه‌ای است که مسیر متفاوت‌تری از سیاست خارجی رودیگرد مقابل است. قطعا در چنین فضایی هم در داخل ایران فضای تفاهم و گفت‌وگو و مذاکره می‌تواند یک نشانه مثبت از چشم‌انداز روشن‌تری از آینده باشد و هم جهان نسبت به این رویکرد سیگنال‌های مثبت‌تری برای مذاکره با ایران خواهد داشت و این نکته‌ای است که نمی‌توان نادیده انگاشت. هرچند شرایط منطقه و جهان بسیار شرایط سختی است و اگر ترامپ در انتخابات ماه نوامبر به قدرت برسد، چالش‌های جدی و بزرگی رودروری دولت آینده خواهد بود اما همین‌که اصل گفت‌وگو و مذاکره را بپذیریم قطعا مسیر و چشم‌انداز روابط ایران و جهان روشن‌تر و امیدوارکننده‌تر خواهد بود.

<div>پنجشنبه</div>
۱۴۰۴ • ۰۴ • ۱۴۰۳
۲۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۵ / ۴ جولای ۲۰۲۴

سال هفتم شماره ۱۸۶۷

armanmeli.ir

«آرمان ملی» اهمیت نقش مردم در انتخابات را بررسی می‌کند

قدرت رای جمهور

◀ مرددین بیابند و کار را تمام کنند

انتخابات

بسیاری وقعی به انتخابات نمی‌نهند و از این طریق اعتراض و ناراضیاتی خود را به گوش حاکمیت می‌رسانند. البته که آن ۶۰ درصد که در دور اول انتخابات به دلایل مختلف شرکت نکردند حق داشتند چون از وضعیت فعلی، شرایط اقتصادی و اجتماعی و آینده مبهم ناراضی و ناراحتند و قابل احترامند.
بااین حرکت نیز پیام خود را به حاکمیت و مسئولان رساندند که هنوز باید میزان رای ملت باشد و این حضور مردم است که یک انتخابات را باشکوه، پررنگ و حداکثری می‌کند یا با عدم حضور مردم به هر دلیلی موجبات کم رونقی و مشارکت حداقلی را در انتخابات فراهم می‌آورد.
لذا باید تحت هر شرایطی به مشکلات و مطالبات مردم و جامعه توجه و برطرف شود تا مردم نیز بدانند که رای و حضورشان در هر انتخابات موثر است و کارگزاران نظام به فکر مردم هستند.

◀ قدرت رای جمهور

رای دادن یک حق است؛ حق تعیین سرنوشت، حق تغییر در امور کشور، حق تغییر کارگزاران به نفع بهبود وضع کشور لذا این حق را نباید به راحتی کنار گذاشت و از آن بی‌تفاوت گذشت. به هر جهت ۶۰ درصدی از مردم که در انتخابات شرکت نکردند از برخی مسائل ناراحت و ناراضی هستند که تصمیم به عدم مشارکت گرفته‌اند؛ اما واقعیت امر بر آن است که گاهی اوقات با مشارکت مطلوب و انتخاب فردی که آینده خودمان و فرزندانمان را در کشور امیدوار به بهبود رقم بزند، می‌تواند گامی بزرگ برای حل مشکلات و بعضا ناراضیاتی‌ها باشد. کافی است مردم حافظه تاریخی خود را ورق بزنند و به یک دهه قبل و انتخابات ریاست جمهوری سال ۱۳۸۲ بآگردنند. جایی‌که همه ناراحت و ناخشنود در انتخابات سال ۸۲ گذشته بود قصد حضور در انتخابات را نداشتند؛ اما برای تغییر روند‌ها و رویکردها و آمدن هوایی تازه در کشور در انتخابات حاضر شدند و در پی آن دیدند که چه مسائل و مشکلاتی حل شد. امروز نیز رویه به همان شکل است و مردم باید باور داشته باشند که برای خود می‌توانند

گزارش «آرمان ملی» از چگونگی پرداخت بدهی نفتی سریلانکا

بفرمایید؛ چای با طعم نفت!

◀ سلاح ورزی: مردم باید سالیان طولانی، چای سیلان بنوشند

قرار بوده که سریلانکا به مدت ۴۸ ماه، ماهانه ۵ میلیون دلار چای به ایران بفرستد ولی مقام‌های این کشور قصد دارند این میزان را به ماهانه ۲ میلیون دلار کاهش دهند.
چای سیلان مهم‌ترین صادرات سریلانکاست و این کشور سال گذشته یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون دلار از صادرات این محصول درآمد داشته است. یک رسانه نوشت: ایران یکی از واردکنندگان مهم چای از سریلانکاست و برای به خاطر تحریم‌های آمریکا، واردات این کشور از ۱۲۸ میلیون دلار در سال ۲۰۱۸ به ۷۰ میلیون دلار در سال گذشته کاهش یافته است. اما سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران درباره این توافق اظهارکرد: سریلانکا خیلی وقت است که به ایران بدهی دارد و این بدهی مربوط به تحریم‌های دور اول آمریکا علیه ایران است. سیدحمید حسینی با بیان اینکه مبادلات ما با سریلانکایک مقدار پیچیده شده است، افزود: در سال‌های قبل و در دولت‌های قبل هم تلاش‌هایی به منظور تسویه حساب سریلانکا به ایران صورت گرفت اما نتیجه نداد و تاکنون سریلانکا حاضر به پرداخت بدهی خود نشده است بنابراین بهتر است هر چه زودتر تعیین تکلیف شود. حسینی با بیان اینکه بحث تهاث نفت و کالا از سریلانکا به ایران بحث امروز نیست و چند سال است مطرح است، ادامه داد: در این زمینه پیشنهادهاتی داده شد و با توجه به اینکه ما واردات چای داریم و مصرف چای هم در کشور بالاست این تصمیم و توافق اخیر چندان بد به نظر نمی‌رسد. این فعال اقتصادی بیان داشت: درواقع به جای اینکه پول نفت ما دست سریلانکا بماند می‌توان کالا وارد کرد که در این زمینه با ریزنی با این کشور می‌توانیم چای باکیفیت خوب را با قیمت خوب وارد کنیم. سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در پاسخ به اینکه نیاز ما به چای چندراست که ایران موافقت کرده سریلانکا به چای بدهی نفتی‌اش هم به ایران چای بدهد؟ گفت: در حال حاضر وضعیت واردات چای

◀ چای به جای نفت

حسین سلاح ورزی، رئیس پیشین اتاق بازرگانی در تویییتی نوشت: سریلانکا، ۲۵۱ میلیون دلار بابت خرید نفت، به ایران «بدهکار» بوده که ظاهراً توافق شده این طلب با چای تهاث شود یعنی مردم ایران باید سالیان طولانی، چای سیلان بنوشند! (سوای رسوایی دیش)» به‌هر حال یا توان اخذ بدهی از سریلانکا نبوده و یا نیاز کشور به چای سبب پذیرش تهاث نفت در قبال چای شده است.

◀ سریلانکا پول نداد

سال گذشته خبرگزاری رویترز گزارش داده بود که سریلانکا به جای بدهی، ۲۵۰ میلیون دلاری نفتی خود به ایران، چای می‌دهد. بر اساس این گزارش که از سوی ایستا منتشر شده است، این بدهی نفتی مربوط به سال ۲۰۱۲ است و در سال ۲۰۲۱ و کشور توافق کردند که سریلانکا به‌خاطر به تحریم‌های آمریکا، آن را با صدور چای به ایران بازپرداخت کند اما بچران مالی سریلانکا باعث شد تا این تبادل یادو سال تاخیر صورت گیرد. گفته می‌شود سریلانکا از ماه آینده ارسال چای به ایران را برای پرداخت بدهی نفتی ۲۵۰ میلیون دلاری خود آغاز می‌کند. طبق توافق قبلی

آرمان ملی

سیاست

گزارش

تلخ و شیرین تورم در دهه ۹۰

از رکورد تورم ۵۵ درصدی نادو سال تورم تک‌رقمی

برای قضاوت در مورد وضعیت اقتصاد ایران در سال‌های گذشته باید مجموعه گسترده‌ای از شاخص‌های اقتصادی مورد ارزیابی و تحلیل قرار گیرد؛ اقدامی که بدون شک پرداختن به آن در قالب یک گزارش ناممکن است. با این حال، می‌توان با انتخاب یکی از شاخص‌های مهم و کلیدی و مشاهده تغییرات آن، به فهمی کلی درمورد آن چه که در گذشته اتفاق افتاده رسید.

◀ **قضاوت اقتصادی دهه ۹۰؛ منصفانه و غیرمنصفانه**
فرکانس رخ دادن اتفاقات نامطلوب در اقتصاد ایران طی سال‌های اخیر افزایش یافته و همین سبب شده تا جامعه به لحاظ روانی نسبت به تغییرات ناگهانی و فشارهای اقتصادی حساسیت کمتری از خود نشان دهد؛ به عبارت دیگر، به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر جامعه از لحاظ ذهنی آمادگی مواجهه مداوم با شوک‌های اقتصادی را دارد. یکی از آثار خوگرفتن به نایسامانی اقتصاد، کم‌رنگ شدن خاطره انتظارات مثبت و ثبات اقتصادی در برخی سال‌های گذشته است. این مساله به خصوص زمانی شدت می‌گیرد که روایت‌های اقتصادی از سال‌های گذشته مدام گفته می‌شود در حالی‌که بخشی از آن‌ها با هم تناقض دارد. برای مثال، عده‌ای عقیده دارند وضعیت نرخ تورم در دهه ۹۰ بسیار نابسامان بوده و فشار زیادی به معیشت مردم وارد کرده در حالی‌که گروه دیگری بر این باورند که در برخی سال‌های دهه ۹۰ کمترین نرخ تورم در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی به ثبت رسیده است. در اینجا، تنها مراجعه به آمارها و گزارش‌های رسمی است که می‌تواند واقعیت را مطابق با آن چه که بوده نشان دهد.

◀ پایان دهه هشتاد و میراث تحریمی آن

منافسه ایران و کشورهای غربی از نیمه دهه ۸۰ با محوریت «هسته‌ای شدن ایران» شروع شد. در آن زمان تقویت فناوری هسته‌ای یکی از شعارهای کلیدی دولت دهم بود و همین حساسیت کشورهای غربی نسبت به ایران را تشدید کرد. نتیجه این وقایع، اعمال تحریم‌های علیه ایران از سال ۸۹ تا ۹۸ بود. در آن دوران ۶ قطعهنامه صادر شد که شورای امنیت سازمان ملل تصویب شد. در ادامه، مراکز و نهاد‌های کلیدی دیگری مانند بانک مرکزی، شرکت‌های کشتیرانی، شرکت ایران ایر، شرکت‌های نفتی و پتروشیمی و شرکت ملی نفتکش ایران تا اوایل سال ۹۲ تحریم شدند. نتیجه این تحریم‌ها، افزایش تورم نقطه به نقطه اقتصاد ایران از ۲۴٫۷ درصد در فروردین ۱۳۹۱ به ۴۲٫۴ درصد در خرداد ۱۳۹۲ بود به این معنا که قیمت یک سبد یکسان از کالا و خدمات مورد استفاده خانوارها در خرداد ۹۲ به میزان ۴۲ درصد گران‌تر از خرداد سال قبل از آن بود.

◀ دوران طلایی تورم تک‌رقمی

دولت یازدهم در حالی سر کار آمد که در سال اول فعالیت خود تحریم‌های ظالمانه‌ای علیه ایران آغاز شده بود؛ تحریم‌هایی که تا پیش از آن کشور تجربه مواجهه با آن را نداشت. با این حال، شعار این دولت رفع تحریم‌ها و آغاز مذاکرات بود و همین باعث ایجاد انتظارات مثبت در بطن جامعه شد. تورم نقطه به نقطه از تابستان سال ۹۲ بانکچه بر همین انتظارات مثبت و البته سیاست‌هایی که وزارت اقتصاد دولت یازدهم در پیش گرفت یک روند نزولی پربشابت را آغاز کرد. از مرداد تا آبان ۱۳۹۲ تورم نقطه به نقطه به کمتر از ۴۰ درصد و در آستانه ۳۰ درصد رسید. پس از آن، این نرخ از اسفند ۹۲ تا آبان ۹۴ به کمتر از ۲۰ درصد سقوط کرد. برای مثال، تورم نقطه به نقطه در آبان سال ۱۳۹۴ طبق اعلام مرکز آمار به ۱٫۵ درصد رسیده بوده است. امضای توافق برجام در سال ۹۴ انتظارات را بیش از گذشته مثبت کرد. این انتظارات مثبت در کنار سیاست‌های وزارت اقتصاد دولت یازدهم باعث شد تا در این دوران شاهد بیشترین زمان تورم نقطه به نقطه تک‌رقمی باشیم. این نرخ از آذر ۹۴ تا اردیبهشت ۹۷ (۲۹ ماه و تقریباً بیش از ۲ سال) تک‌رقمی بود. در این دوره زمانی، بالاترین تورم نقطه به نقطه ۹٫۶ درصد و کمترین آن ۵٫۷ درصد در آذر سال ۹۵ بوده است.

◀ سوغاتی اقتصادی ترامپ برای ایران

در میانه بهار ۱۳۹۷، ترامپ از توافق بین‌المللی برجام خارج شد؛ اقدامی که حتی در داخل آمریکا مخالفت‌های شدیدی با آن شد. مخالفان آمریکایی عقیده داشتند این اقدام ترامپ، باعث می‌شود تا جامعه جهانی، آمریکا را یک کشور «مسئولیت‌ناپذیر» و «غیرقابل اعتماد برای توافق» ببیند. تحلیلی که البته درست از آب درآمد و با خروج ترامپ از معاهده او و هوایی بین‌المللی یارپس نیز شدت گرفت. با این حال، این اقدام آسیب‌های شدیدتری برای اقتصاد ایران داشت. با خروج ترامپ از برجام در بهار ۹۷، نرخ تورم نقطه به نقطه با سرعت بالایی روبه افزایش گذاشت. تورهی که در فروردین تک‌رقمی بود، در مهر آن سال به ۳۲٫۸ درصد و بعد در اسفند به ۴۷٫۵ درصد رسید. این روند صعودی در سال بعد نیز ادامه یافت تا جایی‌که نرخ تورم نقطه به نقطه در اردیبهشت سال ۹۸ به سطح ۵۲٫۱ درصد رسید. این نرخ، بالاترین تورم نقطه‌ای حداقل از ابتدای دهه ۹۰ بوده است. با این حال، این وضعیت ادامه نیافت و حتی با وجود اصلاح قیمت بنزین در آبان ۹۸، روند نرخ تورم نقطه‌ای نزولی شد و این نرخ از بالای ۵۲ درصد، در فروردین سال ۹۹ به سطح ۱۹٫۵ درصد رسید. با این حال، این نوسانات بی‌تأثیر از وقایعی که در عرصه بین‌الملل در جریان بود نیست. ترامپ زمانی‌که تحریم‌های نفتی ایران را اعمال کرد، ۸ مشتری عمده نفتی ایران را معاف از اجرای این تحریم‌ها کرد. اما در انتهای سال ۹۸ او با درپیش گرفتن سیاست «فشار حداکثری»، همان ۸ مشتری عمده را هم مشمول قوانین تحریمی آمریکا کرد و ایران برای فروش نفت خود که منبع اصلی درآمد دولت است، با چالش بیشتری مواجه شد. بنابراین بخشی از تورم سال ۹۹، منازر افزایش شدید درآمد‌های نفتی دولت است. بخش دیگران نیز بدون شک متأثر از آثار مخرب شیوع کرونا است که از انتهای سال ۹۸ آغاز شد و اوج آن در سال ۹۹ بود. مجموع این وقایع سبب شد تا تورم نقطه به نقطه در فروردین ۱۴۰۰ به ۵۱٫۱ درصد برسد.